

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 1

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:

ΤΑΞΗ:Β...

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ (ΙΛΙΑΔΑ)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΙΛΙΑΔΑ

Δραστηριότητα 1

10' – Επεξεργασία νέων πληροφοριών

1. Η Ιλιάδα και η Ιστορία

- **Ιστορικό Πλαίσιο:** Η Ιλιάδα αναφέρεται στον **Τρωικό Πόλεμο**, ο οποίος πιστεύεται ότι έλαβε χώρα γύρω στον 12ο αιώνα π.Χ., κατά τη μυκηναϊκή εποχή. Ωστόσο, η Ιλιάδα γράφτηκε κατά τον **8ο αιώνα π.Χ.** από τον Όμηρο, πολύ αργότερα από τα γεγονότα στα οποία αναφέρεται. Αυτό δημιουργεί ένα πλαίσιο όπου η ποίηση αντανakλά στοιχεία και της εποχής του Ομήρου, συνδυάζοντας στοιχεία τόσο του μυκηναϊκού όσο και του σύγχρονου κόσμου του ποιητή.
- **Αναχρονισμοί και Φαντασία:** Η Ιλιάδα περιέχει πολλούς **αναχρονισμούς** (π.χ., όπλα, τεχνολογίες και πολιτικές δομές της εποχής του Ομήρου που δεν υπήρχαν στη μυκηναϊκή εποχή). Παρόλο που το έπος αντλεί από τα γεγονότα του Τρωικού Πολέμου, πολλά από αυτά έχουν επεξεργαστεί με ποιητική άδεια. Ο Όμηρος προσθέτει **φανταστικά στοιχεία**, όπως η έντονη παρέμβαση των θεών στις ανθρώπινες υποθέσεις, γεγονός που υπογραμμίζει τη λογοτεχνική φύση του έργου.
- **Ιλιάδα ως ποίηση, όχι ιστορία:** Το έπος της Ιλιάδας δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται ως αμιγώς ιστορικό κείμενο, αλλά ως ποιητική καταγραφή ενός ηρωικού παρελθόντος. Παρουσιάζει μια εικόνα του κόσμου όπως τον έβλεπαν οι Έλληνες της εποχής του Ομήρου, συνδυάζοντας ιστορικά και μυθολογικά στοιχεία.

2. Θέμα και Δομή της Ιλιάδας

- **Κεντρικό Θέμα:** Η Ιλιάδα επικεντρώνεται στην **οργή (μήνις) του Αχιλλέα**. Αυτή η οργή είναι το κεντρικό θέμα του έπους και αποτυπώνεται ήδη από τους πρώτους στίχους του κειμένου, όπου γίνεται αναφορά στην οργή του Αχιλλέα, η οποία οδήγησε σε συμφορές για τους Αχαιοούς.
- **Αφορμή της Οργής:** Η οργή του Αχιλλέα πηγάζει από την **προσβολή** που υπέστη από τον Αγαμέμνονα, ο οποίος του πήρε την αιχμάλωτη Βρισηίδα, αφαιρώντας του την τιμή που είχε κερδίσει ως πολεμιστής. Ο Αγαμέμνονας είχε πάρει πρώτα τη Χρυσήδα, κόρη του ιερέα Χρύση, προκαλώντας την οργή του Απόλλωνα και φέρνοντας συμφορές στους Αχαιοούς.
- **Η Δομή της Ιλιάδας:** Η Ιλιάδα δεν καλύπτει όλη τη διάρκεια του Τρωικού Πολέμου, αλλά εστιάζει σε ένα μικρό χρονικό διάστημα, περίπου **51 ημέρες** από τον τελευταίο χρόνο του πολέμου. Παρά τη σύντομη χρονική διάρκεια, το έπος αγγίζει πολλαπλά θέματα, όπως η τιμή, η φιλία, η μοίρα, και η σχέση ανθρώπων και θεών.
- **Η Κλιμάκωση της Οργής:** Η οργή του Αχιλλέα κορυφώνεται με τον θάνατο του φίλου του **Πάτροκλου** από τον **Έκτορα**, γεγονός που οδηγεί στην επιστροφή του Αχιλλέα στη μάχη και στην τελική αναμέτρηση με τον Έκτορα. Το έπος κλείνει με την ταφή του Έκτορα, δείχνοντας την εξιλέωση και την κατάπαυση της οργής του Αχιλλέα.

3. Διαφορές Ιλιάδας και Οδύσσειας

- **Ύφος και Θέμα:** Η **Ιλιάδα** επικεντρώνεται στον πολεμικό κόσμο και στις ηρωικές πράξεις των ανθρώπων, ενώ η **Οδύσσεια** είναι ένα έργο γεμάτο περιπέτειες και φανταστικά στοιχεία, εστιάζοντας στην περιπλάνηση του Οδυσσέα και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει στο ταξίδι της επιστροφής του στην πατρίδα.
- **Παρουσίαση των Θεών:** Στην Ιλιάδα, οι θεοί παρουσιάζονται συχνά ως εγωιστικά και πολυδιάστατα όντα, που ανακατεύονται στις υποθέσεις των ανθρώπων, διασπείροντας διαμάχες. Συμμετέχουν ενεργά στην εξέλιξη των γεγονότων του πολέμου, επιλέγοντας "αγαπημένους" και αντιπάλους, κάτι που συχνά εντείνει το δράμα της αφήγησης. Στην Οδύσσεια, οι θεοί εμφανίζονται πιο ώριμοι και ηθικά αναπτυγμένοι, με την παρέμβασή τους να είναι πιο περιορισμένη και συχνά καθοδηγητική για τον ήρωα.
- **Κεντρικοί Ήρωες:**

- **Αχιλλέας** στην Ιλιάδα: Ο Αχιλλέας είναι ο ισχυρότερος πολεμιστής των Αχαιών και παρουσιάζεται με χαρακτηριστικά ηρωικής αρετής, αλλά ταυτόχρονα είναι δυναμικός και κυριαρχείται από το πάθος του για την τιμή και την εκδίκηση. Το κίνητρό του είναι η αποκατάσταση της προσωπικής του τιμής.
- **Οδυσσέας** στην Οδύσσεια: Σε αντίθεση με τον Αχιλλέα, ο Οδυσσέας είναι γνωστός για την εξυπνάδα, την ευφυΐα και την επινοητικότητα του. Οι περιπέτειες του Οδυσσέα εστιάζουν στην αντοχή και την εφευρετικότητά του, με στόχο την επιστροφή του στην πατρίδα και την επαναφορά της ειρήνης στο σπίτι του.
- **Θεματικές Διαφορές:** Η Ιλιάδα επικεντρώνεται στη σκληρότητα και τη ματαιότητα του πολέμου, ενώ η Οδύσσεια επικεντρώνεται στην επιστροφή και την αναζήτηση του σπιτιού και της ειρήνης. Το πρώτο έπος υμνεί τις πολεμικές αρετές, ενώ το δεύτερο εστιάζει στην αντοχή και την επιβίωση.

Δραστηριότητα 2

10'

Να σκεφτείτε απαντήσεις για τα παρακάτω ερωτήματα

1. Ποια είναι η σχέση των θεών με τους ανθρώπους στην Οδύσσεια; Πώς αυτή η σχέση μοιάζει ή διαφέρει με την αντίστοιχη στην Ιλιάδα;
2. Ο Οδυσσέας αντιμετωπίζει πολλές δοκιμασίες στην Οδύσσεια. Ποιοι είναι οι μεγαλύτεροι αντίπαλοι και οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο Αχιλλέας στην Ιλιάδα;
3. Στην Οδύσσεια, οι ήρωες προσπαθούν να εξισορροπήσουν την προσωπική τους δόξα (κλέος) με την ανάγκη τους για ασφάλεια και επιβίωση. Πώς η έννοια του κλέους (δόξα) εκφράζεται στην Ιλιάδα, ιδιαίτερα στην περίπτωση του Αχιλλέα;
4. Ποιος είναι ο ρόλος της μοίρας στην Οδύσσεια; Πώς συγκρίνεται αυτός ο ρόλος με τον καθοριστικό ρόλο της μοίρας για τους ήρωες της Ιλιάδας, όπως ο Αχιλλέας και ο Έκτορας;

-

5'

Λέξεις από το αρχαίο κείμενο που εντοπίζονται και στα νέα ελληνικά

--

10'

Μπορείτε να θυμηθείτε σε ποια θεά αναφέρεται ο αφηγητής στο Προοίμιο;

Δραστηριότητα 5

10'

Να βρείτε το θέμα για καθεμιά από τις ενότητες :

ΕΝΟΤΗΤΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΤΙΧΩΝ	ΘΕΜΑ
1	1-7	
2	8-22	
3	23-33	
4	34-43	
5	43-54	